

STATENS SIVILRETTSFORVALTNING
Postboks 2105 Vika
0125 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
2026/31074-9

Dato:
06.05.2026

Svar fra Tromsø fengsel på Tilsynsrådets rapport etter tilsyn 04.08.25

Vi viser til tilsynsrapport av 08.04.26 etter stedlig tilsyn i Tromsø fengsel den 4. august 2025. Tromsø fengsel tar anbefalingene til etterretning, og vi vil i det følgende redegjøre for vår oppfølging av rapportens anbefalinger.

Språklige minoriteter

Tilsynsrådet for kriminalomsorgen anbefaler at Tromsø fengsel:

- Sikrer at innsatte som ikke kan kommunisere med fengselet på norsk, forstår innholdet i vedtak og informasjon fra fengselet.
- Benytter tolk i den utstrekning det er nødvendig.

Tromsø fengsel er enig med Tilsynsrådet vedrørende viktigheten av at innsatte forstår vedtak og informasjon som gis fra fengselet. Dette er en forutsetning for å ivareta både rettsikkerhet og forsvarlig oppfølging. For å følge opp anbefalingene, vil vi fortsette å styrke arbeidet med å kartlegge innsattes språkferdigheter ved innkomst, slik at behov for tilrettelagt kommunikasjon identifiseres tidlig.

Når det gjelder bruk av tolk, benytter vi allerede dette aktivt i situasjoner hvor det er nødvendig for å sikre forsvarlig kommunikasjon og ivaretagelse av innsattes rettigheter. Dette gjelder særlig i forbindelse med vedtak, samtaler av betydning og andre situasjoner hvor manglende språkforståelse kan få konsekvenser for den innsattes rettsstilling. Vi vil fortsette å tydeliggjøre interne rutiner for når tolk skal benyttes. Videre vil vi fortsette arbeidet for at ansatte har god kjennskap til hvordan tolketjenester bestilles og brukes, og samtidig understreke viktigheten av å benytte kvalifisert tolk.

Anbefalinger:

- Oppgraderer luftgården og gjøre den triveligere.
- Utbedrer luftgården slik at større deler har overbygg.
- Uoppfordret og kostnadsfritt gir innsatte tilbud om vifter på cellene.

Oppgradering av luftgården er et kostnadsspørsmål. Tromsø fengsel vil løfte spørsmålet opp til overordnet nivå, og internt gå i dialog med verksmester om det kan finnes rimelige lokale løsninger for å bedre fasilitetene. Dette gjelder både med å gjøre luftgården triveligere, og utbedring.

Videre har Tilsynsrådet anbefalt at det uoppfordret og kostnadsfritt gir innsatte tilbud om vifter på cellene. Tidligere år har vi tatt betalt i form av egenandel, dersom de ønsker vifter på cellene. De senere årene har dette tilbudet vært kostnadsfritt. De innsatte får dermed vifter.

Syssettings- og aktivitetstilbud**Anbefalinger:**

- Arbeider for at de innsatte får tilgang til digitale læremidler.
- Arbeider for at innsatte på både høyere og lavere sikkerhet får et mer mangfoldig aktivitetstilbud.
- Arbeider for å få tilbake det kommunale biblioteket i fengselet

Tromsø fengsel har tidligere løftet til overordnet nivå at innsatte bør ha bedre tilgang til digitale læremidler, og utvidede muligheter til studier utover hva skoleavdelingen kan tilby. Dette kan ikke Tromsø fengsel lokalt beslutte, da beslutningen og løsninger må komme fra Kriminalomsorgsdirektoratet. Innsatte som studerer til høyere utdanning kan laste ned digitale læringsmidler. Dette kan tilrettelegges ved skoleavdelingen, slik at innsatte som tar høyere utdanning får muligheten til å laste ned digitale læringsmidler under stedlig tilsyn.

Av rapporten fremkommer det at aktivitetstilbudet var redusert fordi den ansvarlige for verksdriften var i permisjon, og det ikke var ansatt en ny ansvarlig. Verksdriften er følgelig i full drift, og det er flere innsatte som er sysselsatt på verkstedet. Siden årsskiftet har verkstedet vært under oppussing og har blitt omorganisert. Dette for å etablere et bredere tilbud til flere innsatte. Det er utviklet et lavterskeltilbud i form av et flerbruksrom på verkstedet, hvor innsatte som har utfordringer knyttet til ordinær sysselsetting fortsatt skal ha en meningsfull sysselsetting.

Det ble i 2026 innført et tverrfaglig samarbeidsmøte ukentlig mellom ledelse, arbeidsrift, skole, prest og aktivitetsteam for å sikre at flest mulig innsatte får sysselsetting og aktivitet i hverdagen.

Dette skal videre sikre at aktiviteten er tilpasset den enkelte med mål om et bedret innhold, rehabilitering og tilbakeføring.

3

Tromsø fengsel skal i 2026 jobbe sammen med kriminalomsorgen region nord for å finne løsning på situasjonen rundt det kommunale bibliotektilbudet i fengselet. Vi mener den beste løsningen for å få bibliotektilbudet tilbake, er en utbygging. Enheten har ikke lokaler til å tilfredsstille kravene til nasjonalbiblioteket uten dette.

Innlåsing på fellesskapsavdelingene

Anbefalinger:

- Sørger for at alle innsatte som ikke er ilagt restriksjoner får tilbud om minimum åtte timer fellesskap hver dag.
- Overfører innsatte fra avdeling D til andre avdelinger dersom det finnes ledige celler på disse.
- Gjør det enklere for de innsatte å lage mat, enten ved å utvide utlåsningstiden deres eller ved å skaffe flere komfyrer.
- Låser ut de innsatte i henhold til dagsplanen

Tilsynsrådet anbefaler at Tromsø fengsel bør arbeide for at alle innsatte på avdeling D som ikke er ilagt restriksjoner skal få tilbud om minimum åtte timer fellesskap hver dag. Tromsø fengsel utviklet i 2025 en arbeidsgruppe som arbeidet for å øke utlåsningstiden for avdelingene ved høyt sikkerhetsnivå. Arbeidsgruppen består av assisterende fengselsleder, aktivitetsteam, operativ førstebetjent, fengselsbetjent fra sikkerheten, jurist og SIFER. Arbeidsgruppen jobbet for å øke utlåsningstiden på alle fengslets avdelinger både ukedager og helg. Dette for å arbeide for at alle innsatte skal få en meningsfull dag, for å redusere faren for isolasjonsskader, og for å få et tilbud om 8 timer hver dag. Det forventes resultat av arbeidet innen første halvår av inneværende år. Enheten regner med å nærme seg målsetning om 8 timer utlåsning som følge av dette.

Gjeldende praksis i Tromsø fengsel er å overføre innsatte fra avdeling D til andre avdelinger dersom det er ledig kapasitet. Avdeling D er en mer restriktiv avdeling, og så snart innsatte ikke lenger er ilagt restriksjoner og vurderes som egnet for andre avdelinger, blir de overført.

Tromsø fengsel har allerede planlagt et omfattende løft av kjøkkenfasilitetene i løpet av 2026-2027, noe som vil være et sentralt tiltak for å følge opp anbefalingen fra Tilsynsrådet. Gjennom renoveringen vil samtlige kjøkken oppgraderes til en mer moderne standard, men bedre utstyr, økt

kapasitet og mer hensiktsmessige løsninger for samtidig bruk. Når fasilitetene legger bedre til rette for effektiv og trygg bruk, vil det også være mulig å utnytte tilgjengelig tid bedre. Med økt kapasitet vil flere kunne lage mat innenfor samme tidsrom, noe som gir større fleksibilitet i hverdagen. Innsatte blir også følgelig låst ut i henhold til dagsplanen.

Vedtak om utelukkelse

Anbefalinger:

- Sikrer at vedtak om utelukkelse kun fattes der det er nødvendig og forholdsmessig, og at vedtakenes begrunnelse viser at en slik vurdering er foretatt.
- Reduserer antall vedtak om utelukkelse hjemlet i straffegjennomføringsloven § 37 første ledd bokstav e.
- Utvikler bedre rutiner for å vise statistikk som viser omfanget av selvisolasjon.

Tromsø fengsel har utarbeidet rutiner for å bedre begrunnelsen for bruken av utelukkelse. Det er utarbeidet en veileder for å sikre at utelukkelse kun brukes der det er nødvendig og forholdsmessig. Av veilederen fremkommer det også hvilke vurderinger som skal gjøres før, under bruk, hvordan vedtak skal utformes, samt hvem som skal varsles og involveres i de ulike fasene.

Når det kommer til anbefalingen om å redusere antall vedtak om utelukkelse hjemlet i straffegjennomføringsloven § 37 første ledd bokstav e, vil Tromsø fengsel arbeide målrettet for å sikre en mer restriktiv og bevisst bruk av hjemmelen. Bestemmelsen benyttes i dag i situasjoner hvor det vurderes som nødvendig av hensyn til ro, orden og sikkerhet. Samtidig er vi oppmerksomme på at utelukkelse er et inngripende tiltak, og at det derfor skal praktiseres med varsomhet og kun når mindre inngripende tiltak ikke er tilstrekkelig. Vi vil aktivt arbeide med å sikre at vedtakene er presise, godt begrunnet og at man benytter riktig hjemmel i henhold til utelukkelsen.

Statistikken som viser til omfanget av selvisolasjon følger av fagsystemet Kompis, og hentes ut der. Vi tar anbefalingen til etterretning, og vil følgelig se på løsninger for å utvikle bedre rutiner internt i Tromsø fengsel.

Anbefalinger:

- Gjør klokka tilgjengelig fra cella, også når innsatte ønsker å ha vinduet mot avdelinga lukket.
- Bedrer begrunnelsen i vedtak om bruk av sikkerhetscelle
- Sikrer at innsatte på sikkerhetscelle blir tilsett av helsepersonell minst én gang hver dag.
- Fører den fortløpende vurderingen av vedtakene om sikkerhetscelle i tilsynsprotokollen.
- Fører begrunnelsen for tilsynsfrekvensen og en eventuell endring av tilsynsfrekvensen i protokollen.

Tilsynsrådet anbefaler å montere en klokke som er tilgjengelig fra cellen, som vises selv med rullegardinen nede. Som et mulig tiltak, vil vi vurdere om det kan monteres en utendørs klokke som kan være tilgjengelig fra vinduet med uteområder. Dette for at innsatte i sikkerhetscelle fortsatt kan ha tilgang til tidsinformasjon, selv når vinduet mot avdelingen er lukket. Det er også opprettet kontakt med politiets leder for arrest. Dette for å undersøke om de er kjent med løsninger for sikkerhetsmessig forsvarlig montering av klokker inne på sikkerhetscelle. Vi har forståelse for bakgrunnen for anbefalingen, med tanke på orientering i tid og opplevelse av forutsigbarhet for den enkelte innsatte. Samtidig vil vi redegjøre for hvordan dette behovet ivaretas innenfor dagens løsninger og rammer. Rullegardinen til cellevinduet styres fra utsiden av cellen, og kan åpnes eller lukkes etter innsattes ønske. Videre blir innsatte tilsett jevnlig, minimum en gang i timen, noe som bidrar til både oppfølging og tidsmessig orientering.

I tillegg har innsatte tilgang til kommunikasjon via calling-systemet, som gir mulighet til å kontakte ansatte ved behov, inkludert spørsmål knyttet til tid. Når det gjelder fysisk montering av klokke inne på cellen, er dette ikke gjennomførbart av sikkerhetsmessige og bygningsmessige hensyn. På bakgrunn av dette vurderer vi at innsattes behov for tidsorientering i tilstrekkelig grad blir ivaretatt gjennom eksisterende tiltak. Samtidig tar vi anbefalingen til etterretning, og vil ha den med oss i videre mulige forbedringer.

Tromsø fengsel har innført tiltak for å bruke sikkerhetscelle kun i henhold til lovverk. Det er utarbeidet en veileder for bruk av sikkerhetscelle, som gir en samlet og tydelig fremstilling av gjeldende krav og forventninger til praksis. Veilederen beskriver hvilke vurderinger som skal gjøres før, under og etter bruk, hvordan vedtak skal utformes, samt hvem som skal varsles og involveres i de ulike fasene. Veilederen er gjort tilgjengelig for førstebetjenter og øvrige ansatte i fengslet, og skal bidra til en mer enhetlig og forsvarlig praksis. Samtidig har bruk av sikkerhetscelle fått økt oppmerksomhet i enheten. Dette har bidratt til større bevissthet rundt inngrepets alvor, kravene til

nødvendighet og forholdsmessighet, samt betydningen av fortløpende vurderinger. For å understøtte dette arbeidet, er det igangsatt månedlige møter mellom førstebetjenter og jurist, hvor konkrete temaer og saker gjennomgås. Her er det særlig fokus på vurderinger, praksis og læring. Dette arbeidet skal bidra til økt bevissthet, bedre etterlevelse av regelverk og en mer grundig saksbehandling.

Kontaktutvalget

Anbefalinger:

- Har en tillitsvalgt for avdeling D i Tillitsmannsutvalget
- Avholder møter med tillitsmannsutvalget oftere enn hver tredje måned.

Det å ha en tillitsvalgt på avdeling D er et tiltak det i utgangspunktet er ønskelig å etterleve, da medvirkning og representasjon fra innsatte er viktig for informasjonsflyt og ivaretagelse av deres interesser. Samtidig er det utfordrende å gjennomføre dette i praksis på avdeling D. Avdelingen er preget av hyppig utskiftning i gruppen av innsatte, blant annet som følge av overføringer til andre avdelinger. Dette gjør det krevende å etablere og opprettholde en stabil tillitsvalgt over tid, da funksjonen forutsetter kontinuitet og tilstedeværelse. I perioder hvor avdelingen har en mer stabil gruppe av innsatte, blir det likevel tilrettelagt for valg av tillitsvalgt.

Innsatte kan fremme saker mellom møtene i tillitsmannsapparatet, og viktige saker vil bli vurdert mellom møtene. Det anses dermed tilstrekkelig å ha 4 møter per kalenderår.

Kropps- og cellevisitasjon og spyttprøver

Anbefalinger:

- Forbedrer begrepsbruken knyttet til kroppsvisitasjoner for å sikre transparens og notoritet.
- Begrunner kroppsvisitasjoner, så lenge fengselet ikke er fritatt begrunnelsesplikten
- Sikrer at alle innsatte får en form for dokumentasjon etter cellevisitasjon

Tromsø fengsel har over tid hatt et tydelig fokus på å forbedre begrepsbruken knyttet til kroppsvisitasjoner. Dette arbeidet vil videreføres. Videre arbeides det aktivt med å styrke notoriteten gjennom mer presis og konsekvent dokumentasjon i rapportering. Dette innebærer blant annet at det i større grad fremgår hva slags type visitasjon som er gjennomført, begrunnelsen for tiltaket og hvordan det er utført. En slik praksis gir bedre grunnlag for kontroll og kvalitetssikring i etterkant.

Når det gjennomføres en cellevisitasjon, kvitteres dette med at de innsatte får dokumentasjon på 7 cellen deres etter visitasjonen. Om det blir gjort funn av noe som ikke skal være på cellen, får innsatte videre muntlig beskjed om dette, slik at de vet hva som er tatt ut fra cellen. Dette er også en praksis som Tromsø fengsel vil fortsette med.

Forebygging av selvdrap og selvdropsrisiko

Anbefalinger:

- Skriver mer utfyllende tiltaksplaner med en lengre tidshorison
- Fortsetter arbeidet for å ha et fullt aktivitetsteam på seks personer

Tromsø fengsel vil ha fokus på tilstrekkelig utfyllende tiltaksplaner fremover. Arbeidet med å forebygge selvdrap har et generelt sett høyt fokus ved enheten.

Tromsø fengsel har fått tildelt øremerkede midler for aktivisering av isolerte og sårbare grupper i avdelinger med lite fellesskap. Herunder blant annet innsatte i risikozonen for selvdrap. Det er tre ansatte i dette «aktivitetsteamet». Andre enheter har fått øremerkede midler til aktivitetsteam med 5-6 ansatte, og Tromsø fengsel mener enheten også burde hatt et slikt «fullverdig» team.

Tromsø fengsel har fått tilført midler til en miljøterapeut med særlig ansvar for avdeling D. Denne personen jobber tett sammen med aktivitetsteamet, og er en styrking av innsatsen rettet mot sårbare innsatte. Miljøterapeuten vil jobbe tett opp mot aktivitetsteam, helseavdeling, spesialisthelse og enheten for øvrig.

Ringetid

Anbefalinger:

- Øker ringetiden for alle innsatte
- Innvilget mer ringetid til utenlandske innsatte som ikke har besøk
- Innvilger mer ringetid til innsatte med barn
- Arbeider for bedre telefonlinjer

Tromsø fengsel er opptatt av å legge til rette for god kontakt med pårørende innenfor gjeldende rammer. Det vises til at telefontiden i norske fengsler er lovregulert. De innsatte får 33 minutter per uke som hovedregel, og innsatte står fritt til å søke om utvidet ringetid. Slike søknader vurderes konkret og individuelt. Fengselet er samtidig oppmerksom på at kontakt med familie, og særlig med barn, er av stor betydning. Dette hensynet tillegges vekt i vurderingene, og det søkes så langt det er

praktisk mulig å imøtekomme behovet for kontakt. Dette gjelder også for utenlandske innsatte som har begrensede muligheter for fysiske besøk. 8

Muligheten for å øke ringetiden generelt må imidlertid ses i sammenheng med kapasitet og tilgjengeligheten på telefonløsninger, samt hensynet til likebehandling og sikker drift. Det arbeides løpende med å utnytte kapasiteten best mulig, og samtidig vurdere om det er rom for forbedringer innenfor dagens rammer.

Telefonlinjene vurderes som tilfredsstillende, selv om det til tider har vært enkelte områder med ustabilitet. Enhetens IKT rådgiver har utført tiltak for forbedring og følger opp avvik fortløpende.

Besøk og videobesøk

Anbefalinger:

- Arbeider for å etablere flere besøksrom
- Arbeidet for å etablere en besøksleilighet
- Arbeider for å øke kapasiteten til gjennomføring av videobesøk

Vår originale utforming og bygningsmasse fra 60-tallet begrenser antallet besøksrom. En utbygging vil kreve betydelige midler og politisk beslutning. Tromsø fengsel er enig i at gode besøksfasiliteter er viktig og at en utbygging av disse hadde vært ønsket. Vi benytter imidlertid andre tiltak som permisjoner, der det er mulig, samt aktivitetsrom til besøk der barn er blant de besøkende. Belegg på besøksrom er til tider lavere enn kapasitet og det anses ikke å være et vedvarende problem med tanke på kapasitet.

Ved gjennomføring av videobesøk, tilrettelegges besøkene dersom det er kapasitet til det. Dette kan være at innsatte får ha lengere videobesøk, dersom det ikke er flere bestilte besøk før eller etter. De innsatte kan følgelig få lengere videobesøk enn oppsatt.

Saksbehandlingstid

Anbefalinger:

- Arbeider for at de innsatte får raskere svar på henvendelsene sine

Tilsynsrådet kommenterte i rapporten at de oppfattet at henvendelser fra innsatte til betjenter ofte ble henvist videre til operativ førstebetjent, og at det kunne ta tre til fire måneder før innsatte fikk endelig svar på henvendelsen.

Tromsø fengsels saksbehandling skal være forsvarlig og i henhold til frister jf. forvaltningsloven. Det innebærer at henvendelser må vurderes grundig, og at enkelte saker krever innhenting av

opplysninger eller avklaringer på tvers av funksjoner og nivåer før et svar kan gis. Dette kan i noen tilfeller påvirke saksbehandlingstiden. Vi strekker oss langt for å besvare ut søknader og henvendelser uten ugrunnet opphold, og det tar sjeldent over 4 uker før innsatte får svar.

Vi opplever at flere av innsattes henvendelser blir fremlagt muntlig, noe som kan ha spilt inn på at det tar lengere tid før de får svar på henvendelsene sine. Innsatte veiledes derfor til å fremme henvendelser skriftlig, slik at disse kan registreres og behandles på en forsvarlig og etterprøvable måte. Dette er et viktig grep for å sikre både fremdrift og kvalitet i saksbehandlingen.

BRIK-kartlegginger og russamtaler

Anbefalinger:

- Styrker tilbakeføringsarbeidet
- Gjennomfører russamtaler med alle innsatte som har behov for det.

Tromsø fengsel har de siste årene iverksatt flere tiltak for å styrke arbeidet rundt progresjon og tilbakeføringsarbeid. Det har videre blitt mer fokus på BRIK fra Kriminalomsorgen region nord og ledelsen ved enheten. Dette er et viktig element da det poengteres at dette er en viktig del av arbeidet som fengselsbetjentene skal utføre. Vi må dermed jobbe videre med å få i gang tilbakeføringsarbeidet på et tidligere tidspunkt.

Det ble i 2024 startet med ukentlige fagmøter for å drøfte aktuelle temaer, herunder relasjonsarbeid, konflikthåndtering, samarbeidspartnere, BRIK-kartlegging m.m. Disse fagmøtene er i samråd med RVTS, SIFER, konfliktrådet og andre ressurser i kriminalomsorgen.

BRIK er rutinefestet, og det jobbes aktivt for å nå målene for gjennomføringer av kartlegginger.

Det er videre utarbeidet en rutine hvor tilbakeføringskoordinator gjennomgår oversikten over innsatte som har fremtidige avganger, slik at samarbeidspartnere får anledning til å planlegge deres tjenester i forbindelse med overføringer eller løslatelser. Det gjennomføres ukentlige og månedlige møter med fengselshelsetjeneste, skoleavdelingen og NAV i samråd med tilbakeføringskoordinator for å gjennomgå denne oversikten.

Friomsorgen har kontortid på fengslet en dag i uken, hvor de skal delta på avdelingsmøte og kontaktbetjentmøte. Målet er at friomsorgen og fengslet skal få en relasjon og kjennskap til hverandre slik at man kan samarbeide godt, og skape et progresjonsarbeid som vil gagne de innsatte og tilbakeføringen til livet utenfor fengsel.

Rutine for nettverkssamarbeid med ettervernet i Tromsø kommune kom på plass i juni 2023.

Tromsø fengsel deltok på første møte i oktober 2023. 1-2 møter gjennomføres i løpet av året. Her møter de ulike tjenestene i kommunen innenfor rus og psykiatri, friomsorgen, Gatejuristen, CRUX huset, Røde kors og NAV. Agenda for møte er å oppdatere hverandre på status. Dette er positivt da

tilbudene til de ulike tjenestene settes i fokus og relasjoner bygges på tvers av hjelpeapparatet. **10**
Dette skaper et samarbeid hvor det, i dialog med innsatt, blir lettere å koble på de rette tjenestene slik at innsatt blir ivaretatt ved en løslatelse. Målet er å gi innsatt de beste forutsetningene for å håndtere hverdagen og de ulike faktorene som kan være årsaken til levekårsproblematikk.

Tromsø fengsel har tidligere hatt noen utfordringer med tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre russamtalen. Tiltak er iverksatt og regelverk som tilsier at det skal gjennomføres avklaringsamtale om russamtaler ved alle rusrelaterte brudd er presisert. Russamtalen skal også tilbys til innsatte som har behov for det utenom rusbrudd.

Soningsprogresjon

Anbefalinger:

- Utarbeider en soningsplan i samråd med den enkelte innsatte
- Arbeider for at det opprettes flere soningsplasser på avdeling lavere sikkerhet, og at det opprettes overgangsboliger i Tromsø.

Tromsø fengsel arbeider aktivt for at flest mulig innsatte får utarbeidet en plan for oppfølging og progresjon. Fokus på arbeidet har høy prioritet.

Tilsynsrådet anbefaler at det arbeides for at det blir opprettet flere soningsplasser på avdeling lavere sikkerhet, og at det blir opprettet overgangsboliger i Tromsø. Tromsø fengsel er enig i at enheten har et behov for utvidelse. Utfordringene med for lav kapasitet gjør seg gjeldende på flere områder. Innsatte som gjennomfører straff på et høyere sikkerhetsnivå enn nødvendig, innsatte som ikke får sone nært sitt hjemsted grunnet plassmangel og politiets behov for varetektsplasser. Sistnevnte gjør at politiet opplever store kostander og ressursbruk knyttet til transporten til andre deler av landet. Vi arbeider kontinuerlig med å synliggjøre et ønske om økt kapasitet og også overgangsbolig i Tromsø. Dette krever en utbygging som må besluttes på overordnet nivå med tilhørende midler til utvidelse.

Kriminalomsorgen Tromsø fengsel.

Håvard Leknes
Fengselsleder

Emma Johansen
Juridisk rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.